

- 5.6. 1926** Forstander **Holger Begtrup**, Frederiksborg højskole, talte om livet på middelalderens borge, som mest havde karakter af bondegårde med helt almindelig måde at leve og arbejde på. Der opstod først skel til almuen, da adelen tog over – og senere kræmmerånden. Det fornyede folkeliv må ikke kun blive til forretning gennem f.eks. andelsforeninger.
- 1222** Pastor **Hammer**, Tølløse, talte om, at vi er på vej ind i strengere tider, hvor det er vigtigt at være rodfæstet i vort hjem, land, kærlighed og tro.
- betalende deltagere Forstander **Stig Bredstrup**, Jonstrup seminarium, talte om junigrundlovens forudsætninger. Europa trænger til mennesker, skabt af skolen, men skolen skal ikke træde i stedet for hjemmet.
- 12.6. 1927** Redaktør og landstingsmedlem **J. V. Christensen**, Ringsted, talte om sjællandske bønder og deres indsats gennem tiderne. Bonden hævdede sig i landsbyen, men blev aldrig træl. Vi er et folk af gammel rod og ædel stamme.
- 953** Forstander **N. P. Grønvald Nielsen**, Vestbirk højskole, talte om efterkrigstiden som en økonomisk og moralsk forvredet tid. Tiden efter 1864 var derimod lykkelig og frugtbar med folkemøder, skytte-foreninger mv. Han håbede, at datidens glæde kunne finde vej til nutiden.
- betalende deltagere Dagens 3. taler var ikke nået frem, så provst **Meinertsen**, Mern, holdt en improviseret tale om samtalen mellem Nicodemus og Vorherre.
- 5.6. 1928** Mødet blev flyttet til krohaven pga. upålideligt vejr.
- Forstander **Povl Hansen**, Vallekilde højskole, talte om næstekærlighed overfor fædrelands-kærlighed. For et folk er det vigtigt at have et fælles modersmål, da store ord skaber dåd. Et folk skal også have et fædreland, og i grænseegne er det vigtigt at tale stærkt og varmt om sit land.
- 766** Forstander **Stig Bredstrup**, Jonstrup seminarium, talte ud fra Saxo's ord "De danske sang, og venderne flygtede". Flere sange har gennem tiden været Danmarks nationalsang, men ingen er så sigende som den norske.
- betalende deltagere Pastor **Hammer**, Tølløse, talte om en åndelig grundlov. Det at være sig selv vil sige at folde sit liv ud, at tjene andre – her gror livet. At være sig selv nok vil sige at tjene sig selv – her gror tomheden og ulykken.
- 5.6. 1929** Dette det 25. grundlovsmøde i Mogenstrup blev inden Hostrups tale flyttet til krohaven pga. regn.
- Formand for Landeværnet, gdr. **Hans Andersen**, Abild, oplyste, at en ung friser oprindelig havde rejst krav om en fri forfatning i Slesvig-Holsten (forløber for den danske 1949-grundlov), men man ændrede snart kampen til en kamp for det danske sprog. På Skamlingsbanken fandt man hinanden i fælles kamp for folkefriheden i landsdelen. Genforeningen føles derfor som sejrens kår. I Sønderjylland er der nu behov for at grundlægge 6000 nye landbrugsejendomme, hvor Landeværnet arbejder for at sælge jord til dansksindede.
- 553** Valgmenighedspræst **Helge Hostrup**, Rørvig, talte om sin far, forfatteren Chr. Hostrup og om optimismen i sidste halvdel af 1800-tallet. Faderen var som ung sammen med andre skandinaviske studenter, og efter succes med "Genboerne" blev han bevidst om sine evner til at skildre sine medmennesker i komedie. Han uddannede sig til præst og skrev efter 1864 sange for at vække håb om Sønderjyllands genforening med Danmark.
- betalende deltagere Forstander **Frederik Nørgaard**, Antvorskov højskole, talte om vandringen gennem livets allé – herunder om Adam Oehlenschläger. Inden vi når det sidste træ glædes vi ofte over at se frugten af vort arbejde. Poesien og historien hjælper med at give kraft og styrke.
- 5.6. 1930** Rektor **Ejnar Munk**, Høng udvidede højskole, talte om tiden efter grundloven i 1849. efter 1866 sås en politisk polarisering, hvor godsejere og embedsmandsstanden dannede partiet Højre, og partiet Venstre opstod med ønsket om at skabe et virkeligt folkestyre – mens Højres Estrup stillede kongen ret frit med hensyn til at vælge sine ministre. Munk omtalte også Arbejderpartiets opståen. Nu må man arbejde på at forene friheds- og lighedsideerne vha. Broderskabsfølelse.
- 617** Pastor **Johs. Fog-Petersen**, København, talte om det indre aprilsvejr i os alle, nemlig de påvirkninger og brydninger, der får grotiden frem og mennesket til at udvikle sig. Der er i tiden en debat, om højskolerne tager så meget lærestof ind, at de ikke længere lever op til den oprindelige ide om at arbejde med livets evige længsler og værdier. En anden har sagt, at vi skal leve nær livskilderne og øse deraf.
- betalende deltagere

5.6.1926

Sydsjællands Folkemøder.

Mødet i Mogenstrup

Lørdag den 5. Juni begynder Kl. 2 1/2.

Talerne: Højskoleforstander H. Begtrup, Seminarieforstander Stig Bredstrup og Pastor Hansen, Tølløse.

Mødet paa Slotsruinen i Vordingborg

Valdemarsdagen den 15. Juni begynder Kl. 3.

Talerne: Højskoleforstanderne Alfred Poulsen og Rosenkjær og Pastor Axelsen-Drejer.
Adgang 75 Øre.

Dam, Brøderup. Meinertsen, Mern. Arnholtz, Næstved.
 Poul Andersen, Ambæk. Andreassen, Næstved.
 J. Bendtsen, Bonderup. P. Christensen, Skibbinge.
 L. P. Frandsen, Næstved. Halse, Vordingborg.
 J. Hansen, Abbednæs. Martin Hansen, Kyse.
 Rs. Hansen, Ugledie. Jørgensen, Præst, Kallehave.
 P. Jørgensen, Trælløse. A. Larsen, Lundby. J. P. Larsen, Ring.
 J. P. Larsen, L. Næstved. H. Larsen, Østergaard, Ørslev.
 J. Madsen, Baarse. M. A. Madsen, Nedervindinge.
 Nielsen, Lærer, Hyllinge. Nielsen, Lærer, Menstrup.
 H. P. Nielsen, Karebæktorp. Karl Nielsen, Rislev.
 Ole Fr. Olsen, Blangslev. Petersen, Redaktør, Præstø.
 Rs. Petersen, Busebjerg. Rs. Petersen, Sipperup.
 Gdr. Chr. Olsen, Rødstolte. Gdr. A. P. Jacobsen, Julebæk.
 Gdr. H. P. Bendtsen, Kalby. Gdr. A. Jacobsen, Eskildstrup.
 Gdr. H. P. Hansen, Engelstrup. Smed P. Petersen, Snertinge.

Næstved Tidende 31.5.1926

1222 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Næstved Tidende den 7.6.1926:

Grundlovsdagens Folkemøde
i Mogenstrup.

Det aarlige Folkemøde i Mogenstrup paa Grundlovsdagen havde ogsaa i Aar samlet stor Tilslutning. Formiddagens truende Regnbyger var veget, og under den ideelle Mødeplads' højstammede Bøge samledes ved 2 1/2-Tiden ca. 1500 Mennesker.

Referat.

Forstander Dam bød paa Indbydernes Vegne velkommen til dette, det 21. Folkemøde i Mogenstrup. Det er blevet sagt, at man nogle Steder har maattet standse Foredragsforeningernes Virksomhed eller i hvert Fald indskrænke den. Hvis det er Tilfældet, vil jeg ønske, dette Møde vil virke opildnende og give Folk Lyst til at høre. Tal. mindedes Grundlovens Givelse og udtalte Haabet om, at det danske Folk maa komme til at høste gode og velsignede Frugter paa dens Grund. Sluttelig udbragte Forstanderen et med kraftige Hurraa besvaret Leve for 5. Juni Grundloven.

Man sang „I Danmark er jeg født“, hvorefter

Højskoleforstander Holger Begtrup

talte, idet han tog sit Udgangspunkt fra et Foredrag af nu afdøde Axel Olrik om Livet paa Middelalderens Ridderborge. Olrik viser heri, at Emnet for Datidens Folkeviser, er langt mere folkeligt, end man i Almindelighed tror. Ridderne var for det store Flertals Vedkommende jævne Folk — Storbønder om man vil — der levede som de andre Bønder og selv gik bag Ploven. Svendene var simpelthen Tjenestekarle og Ternerne Piger, som brygggede, bagte og syede under Husmoderens Ledelse. Den Tids Riddere havde mere med deres Folk at gøre end mangan Gaardmand i vore Dage. De boede midt i Landsbyen, som Præsten gør det i vore Dage. En Riddergaard, som de var flest, lignede mest en stor Bondegaard.

Denne Skildring rummer Livet fra Kong Volmers Dage til den sorte Død i Slutningen af Middelalderen. I hele denne Tid var der et godt Forhold mellem Ridderen og de andre Bønder. De sad til Tings sammen og havde fælles Interesser. Derfor blev Ridderviserne kære, ogsaa i Bondens Stue. Der var i denne Tid en folkelig Dannelse, som praktisk taget omfattede alle. Først da Adelen kom til Hove og blev forlenet med store Jorder, begyndte Skellet at dannes.

Jeg har glædet mig stærkt over Olriks Billede, fordi vi her har en Baggrund for den folkelige Dannelse, vi atter har bygget op i de sidste 100 Aar. Og den Mand, der, fremfor nogen har bygget den op, forstod, at man maatte gaa tilbage til den fjerne Tid og lytte til de hendøende Toner af dens Folkeliv, om man vilde naa en sand, en dansk Fornylelse. I gamle Malen Jensdotter fra Grumløse fandt Grundtvig et svagt Genskær af den gamle, danske Dannelse. Hun blev for ham som en anden Valdemarskilde.

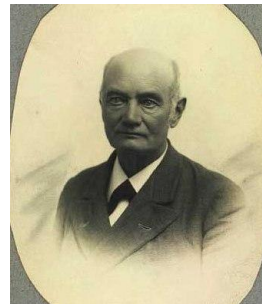
Taler 1: Forstander **Holger Begtrup**, Frederiksborg højskole

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Holger_Begtrup

Taler 2: Pastor **Hammer**, Tølløse

Taler 3: Forstander **Stig Bredstrup**, Jonstrup seminarium

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/Seminarie_forstander/Stig_Bredstrup

Holger Begtrup

Stig Bredstrup

Det fornyede Folkeliv, som vi nu kender, og som er mig det glædeligste og dyrebareste i Nutiden, har vel nok faaet Tilløb fra mange andre Sider, men det er først og fremmest et Folkeliv af Guds Naade, og hvad der findes i det, som ikke er af ham — det vover jeg at hævde — tjener kun til at plumre Vandene. Det har grueligt lidt med dansk Aandsliv at gøre. Bliver det kun til Forretning med jeres Andelsforeninger f. Eks., da gaar det ad Hækkenfeldt til, og da sejrer Verdensaanden over den danske Naade.

Hvad Kæmpeviserne var i Midaldderen, det er den ny Folke-digtning for os, den Digtning, der hos Ungdommen kalder paa Fælesaaen og lærer os, at der er en Aand, der er magtigere end vor egen, og danner Folkelivet af Guds Naade.

Nu holder de Jubelfest i Lybæk i disse Dage. Det har været en køn By for os. Med Hansestæderne kom Kræmmeraanden ind i vort Liv, og den deraf opstaaede Brydning kender vi endnu. Enhver af jer har Del i den, og jeg vil bede jer huske, at I ikke over

al det udadvendte materielle Liv maa glemme det danske Samliv med jeres Koner og Børn i Hjemmene. Til at hente Styrke i denne Strid mødes vi f. Eks. ved et Møde som dette.

Dermed et Leve for det gamle og det ny Danmark. (Hurra og Bifald.)

Man sang „Alt, hvad som Fuglevinger fik“, og derefter talte

Pastor Hammer, Tølløse.

Vi lever i vanskelige Tider. Mangen Far og Mor tænker i vaagne Nætter med Bekymring paa deres Søn og Datter. Vi gaar alle et Uvejr og Lidelser i Møde.

I Tider som disse gælder det om at være rodfæstede.

Rodløse Menesker bliver haabløse. Vi er rodfæstede i vort Hjem og vort Land. Man kan flytte andre Steder hen og lære fremmed Tale, men Hjertesproget bliver det aldrig. I den dybeste Nød dukker Modersmaalet altid op igen, og de er faa derude i det fremmede, som ikke helst vilde stedes til Hvile i den Jord, hvor deres Vugge stod.

Vi er rodfæstet i vor gamle Kristentro, i vor Folkekirke, som vi ønsker gjort saa rummelig, at den kan favne det danske Folk. Tilsyneladende kan man save sin kristne Livsrod over og endda trives. Men det gaar kun til en Tid. Deraf Længslen efter „Pladsen ved de grønne Træer“. Lad vor rummelige Folkekirke staa, og de skal nok finde derind. Selv i Tider som disse maa man kunne løftes op over Hverdagen. Vi kan løftes i Sang (der synges altfor lidt i vore Dage). Vejen opad er altid aaben, og her er Bønnens Løftelse det bedste Middel. Brug det Sjælens Vingefang, du der har faaet, brug det i Fantasiens, i Sangens glade og Bønnens stille Timer og bevar din Sjæls Vinger fra Verdensdyndet.

Pastor Hammer sluttede sit Foredrag, hvis Ramme her blot er antydnet, med et Leve for et Folk, der er rodfæstet i Kærlighed og fyldt af Haab, der fører til Daad. (Hurra og Bifald.)

Mang sang „Til Himlene rækker din Miskundhed, Gud“, hvorefter Forstander D a m bragte de to Talere en Tak for deres lødige og gode Taler.

Derpaa holdtes Pause til Kl. 5½, en Pause, som Folk benyttede til at spise deres medbragte Mad og til at tage alle Mogenstrups lysegrønne Herligheder i Øjesyn.

Efter Pausen bød Provst Meinertsen, Mern, velkommen, hvorefter Seminarieforstander Stig Bredstrup, Jonstrup, holdt et fortræffeligt Foredrag om Junigrundlovens Forudsætninger. Til Slut kom Forstanderen ind paa Undervisningsminister Fru Bangs Ord om, at Europa trænger til Mennesker, og at det er Skolen, der skal skabe os dem. Hr. Bredstrup betonedede i denne Forbindelse stærkt, at Skolen ikke kan og ikke skal træde i Stedet for Hjemmet.

Vi skal i Morgen bringe et Referat af dette interessante Indlæg, som sluttedes med et smukt motiveret Leve for Danmark, og som hilstes med Bifald af den store Forsamling.

Provst Meinertsen bragte Tal. en varm Tak for Foredraget og takkede ligeledes Skovens Ejer, Hofjægmester Wolff-Snedorff, Grevensvænge. Med Afsyngelsen af „Jeg har baaret Lærkens Vinge“ sluttede derpaa Mogenstrups 21. Grundlovs-Folkemøde.

12.6.1927

Folkemødet i Mogenstrup
 begynder Søndag den 12. Juni, Kl. 2¹/₂.
 Talerne er: Redaktør Christensen, Ringsted, Forstander Grønvald Nielsen, Vestbirk, og Pastor Hammer, Tølløse

Folkemødet i Vordingborg
 Valdemarsdagen den 15. Juni begynder Kl. 3.
 Talerne er: Pastor Jersin, Herlufmagle, Forstander Jensen, Brøderup, og Pastor Lundby, Vemmelev.
 Adgang til Møderne betales med 75 Øre.
 Paa Indbydernes Vegne:
Emil Dam. Meinertsen.

Næstved.

Ved Folkemødet i Mogenstrup
 Søndag d. 12. Juni vil der blive
 talt af Højskoleforstander
 Grønvald Nielsen, Vest-
 birk, og Pastor Hammer, Tøl-
 løse. I Stedet for Højskolefor-
 stander Kvaale, Norge, der ikke
 kan møde d. 12., har Lands-
 tingsmand, Red. J. V. Chri-
 stensen, Ringsted, lovet at ta-
 le over Emnet „Sjællandske Bøn-
 der“.

Næstved Tidende 7.6.1927:

Næstved Tidende den 13.6.1927:

Taler 1: Redaktør og landstingsmedlem

J. V. Christensen, Ringsted

<http://www.visitringsted.dk/danmark/redaktor-jv-christensen-gdk883268>

Taler 2: Forstander **N. P. Grønvald Nielsen**,
 Vestbirk højskole

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Gr%C3%B8nvald_Nielsen

Taler 3: Provst **Hans Peter Meinertsen**, Mern

953 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

J.V. Christensen

Folkemødet i Mogenstrup i Gaar.
 Foredrag af Redaktør J. V. Christensen og Højskoleforstander Grønvald Nielsen.

I Gaar Eftermiddags afholdtes det aarligt tilbagevendende Folkemøde i Mogenstrup — det 21. i Rækken.

Mødet havde ikke samlet saa mange Deltagere som de foregaaende Aar, hvilket skyldes forskellige sammenstødende uheldige Omstændigheder. Mødet plejer som bekendt at blive afholdt paa da Grundlovsdagen i Aar faldt da Grundlovsdagen i Aar faldt sammen med Pinsedag, blev Mødedagen udskudt. Det er gaaet ind i mange Menneskers Bevidsthed, at de Grundlovsdagen, der som Regel falder paa en Hverdag, skal til Folkemøde i Mogenstrup. Det er derfor naturligt, at Tilslutningen ikke bliver saa stor, naar Mødet ikke holdes Grundlovsdagen. Dernæst var det store Fjerkræskue i Næstved en haard Konkurrent til Søndagens Møder. Strømmen gik i betydelig Grad ind mod Byen.

Naar de nævnte Forhold tages i Betragtning, maa Tilslutningen til Mødet alligevel kaldes tilfredsstillende, idet der var omkring ved Tusind Deltagere. Vejret var gunstigt for Afholdelse af Friluftsmøder. Solen straaede fra en skyfri Himmel — en behagelig Modsætning til de foregaaende Dages ustadige Vejr med Kulde og Regn. Der blæste dog ogsaa i Gaar en ret kølig Vind, som netop kom fra det Hjørne af Festpladsen, hvor der ikke var Læ.

Mødets Talere var i Aar Landstingsmand, Redaktør J. V. Christensen, Ringsted, og Forstander Grønvald Nielsen, Vestbirk, som begge er kendte og ansete Foredragsholdere. Det blev da ogsaa to gode og vægtige Foredrag, som blev paahørt med stor Opmærksomhed og var til Berigelse for Tilhørerne.

Endvidere skulde Pastor Hammer, Tølløse, have talt; han skulde efter endt Gudstjeneste i sine to Kirker efter Planen pr. Bil være ankommet til Mogenstrup ved 6-Tiden; men han udeblev, uvist af hvilken Aarsag.

Forstander Dam, Brøderup, bød velkommen paa Indbydernes Vegne. Han mindede om, at Pinsen er Aandens Fest. Ordet Aand staar for mange som et mystisk Udtryk, som det ikke er let at knytte klare Tanker til. Aand kommer af at aande, og det bliver altid Aandens vigtigste Opgave at vække Liv, at sætte i Bevægelse. I Livet har vi at gøre med baade onde og gode Aander. Naar en god Aand aander paa Mennesker, sættes det bedste hos os i Vækst. Jeg vil derfor ønske, at der i Dag maa aande en god Aand ud over Tilhørerne, saa de kan gaa berigede herfra.

Sjællandske Bønder.

Hostrups Sang „Helt tungt han efter sig Foden drog“ blev sunget, og den dannede en naturlig Indledning til Red. J. V. Christensens Foredrag, der handlede om sjællandske Bønder og deres Indsats gennem Tiderne.

Taleren karakteriserede først forskellige fejlagtige Bedømmelser af den sjællandske Bonde F. Eks. er Bonden ikke karakteriseret ved Ludvig Holbergs Skikkelse „Jeppe paa Bjerget“. Vi møder i Historien Navne paa sjællandske Bønder, som taler til os paa en stærk og ejendommelig Maade. Paa et meget tidligt Tidspunkt støder vi paa Eksempler om en selvvirkende Bondestand. I denne Forbindelse nævnte Taleren forskellige betydelige sjællandske Bønder.

Naar vi ser tilbage i Historien, vil vi bemærke, at Bonden har været trængt noget tilbage. Bonden har lidt store Nederlag, og den danske Bondes Magt var ringe gennem lange Tidsrum. Der var dog et Sted, hvor Bonden kunde hævde sig, og det var

Højskoleforstander Grønvald Nielsens Foredrag.

Efter at Ole Arvesens Sang „Frihed er det bedste Ord“ var sunget, talte Højskoleforstander Grønvald Nielsen, Vestbirk.

De Brandfakler, der faldt ned i Krudtet i 1914, blev Indledningen til en ulykkelig Tid. Vi staar nu i Overgangstiden — en økonomisk og moralsk forvredet Tid —, som i mange Maader er vanskelig at forstaa. Overgangstider er altid særlig vanskelige. Det er de ude i Naturen, og det er ogsaa Tilfældet med Mennesker. Tiden efter Verdenskrigen har forandret en hel Del i Mennesketanken og Menneskeopfattelsen. Der er dog noget, der en blivende, og det er godt, eftersom det altid er godt, at der er Forbindelse mellem de svundne Tider og de ny.

„Saa længe Danmark har en Bøg i Skoven“ blev sunget, og Forstander Dam takkede for de to gode Foredrag.

*

Der blev nu holdt Pause i et Par Timers Tid. Ved 6-Tiden samledes man

hjemme i den gamle Landsby.

Den danske Landsby er det ældste Minde i vor Historie. De gamle Landsbynavne bringer Røsten fra Hedenold op til os. Her i disse Landsbyer blev bevaret den sidste Rest af det, man kalder det gamle Oldtidsliv.

Det danske Folk har aldrig været et Folk af Trælle. Det har været under haardt Tryk, og navnlig har den jorddyrkende Bondestand været trykket ned, men hjemme i Landsbyen var der den Baggrund, ud af hvilken den ny Tid voksede frem.

Foredragsemnet er mangfoldigt som selve den Bondestand, jeg taler om, men det, jeg gerne vil have frem, er dette, at der altid har været

et Bundstykke i Folket, som har kunnet bære de tunge Byrder. Vi har maaske, som Digteren siger, draget Foden noget tungt efter os, men i de onde Tider har vi kunnet kalde paa Bonden til Løsning af de Opgaver, som laa for. Vi møder i Historien en Bondestand, som Eftertiden kan være stolt af, og vi maa ønske, at Kundskaben om denne Bondestand stedse maa blive større. Det vil være af Betydning for den Tid, der ligger forude, thi vi maa forstaa, at vi er et Folk af gammel Rod og ædel Stamme.

Tidene efter 1864.

Grønvald Nielsen gik derefter over til at omtale den aandeligt lykkelige TiTid for vort Folk, der fulgte efter Krigen 1964. Herligere Toner end dem, der blev indspillet i Slægten fra 1864 og Aarene fremefter, skal vi lede længe for at finde Sidestykke til. Da fik Ordet Danmark en fornyet, varm Klang i jævne Folks Mund. Det blev i mange Maader en god Tid, for der var noget stærkt, der banede sig Vej ind i Ungdommens Sind. Det var en vanskelig Brydningstid, og det var en Tid, hvor der stod stærke Kampe rundt om i Familierne. Der gik Kampbølger gennem Slægten, og det var en Lykke for os, der voksede til. Skyttesagen kom frem; det var de bedste unge, der samledes om den. Der blev holdt store Folkemøder, hvor der blev talt om vort Fædreland, saa vi kom til at elske det.

Taleren fremhævede de store Vennemøder, der blev holdt paa Fyn i hans Barndom. Der var en egen Stemning over disse Møder, og der var i det hele taget

Foraarstemning over Tiden.

Det var gavnligt, om Slægten, der nu lever, kan indsuge af det Liv, der levedes dengang, og bruge det som Grundlag for den ny Tid. Jeg tror, vi gaar en god Tid i Møde trods alt, hvad vi gaar igennem. Naar blot vi kan hjælpes ad at føre de svundne Tider ind i de ny, saa bliver der den historiske Sammenhæng i den danske Slægt. Saa kommer der en Gyldenaarstid i Danmark.

atter paa Festpladsen. Pastor Hammer, Tølløse, skulde være kommet til Stede Kl. 6, men da det stadig trak ud med Præstens Ankomst, tog

Provst Meinertsen,

Ordet, idet han holdt et kort Foredrag ud fra Beretningen om Samtalen mellem Nikodemus og Vorherre om Natten der inde i Jerusalem. Der er ogsaa noget i Jesus Tale til Nikodemus, som har Bud til os.

Man ser paa Religionsstifterne som Lærere kommet fra Gud — ligesom Nikodemus saa paa Vorherre. Der er opstaaet noget, som man kalder sammenlignende Religionsvidenskab. Man vil derigennem søge noget, som man vil regne for en Fællesreligion. Saa dan ser man paa det fra et videnskabeligt Standpunkt. Nu kan Kristendommen vel være tjent dermed, thi Kristi Lære staaer med Hensyn til Renhed og Kærlighed over de andre Religioner. Men det, som Vorherre udvikler for Nikodemus, er dette, at Mennesket ikke er tilstrækkelig hjul-

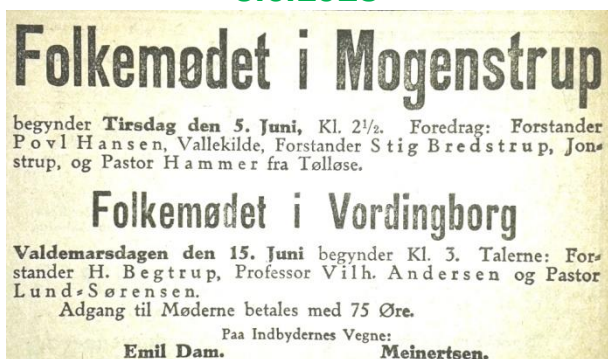
pet med at sige: Du er en Lærer kommet fra Gud. Jesus fortæller nemlig Nikodemus, hvad han kan læse sig til i Bibelen.

Kristus var uden alt det onde, som pletter og forgifter Menneskeheden. Derfor kan vi blive hjulpet hos ham. Han stiller sig mellem Jord og Himmel og hjælper den faldne Slægt til Frelse. Kristendommen er en Hjælp til at leve Livet.

Der er givet os Kristne en Velsignelse ved vor Daab, der er givet os et Aandepust ovenfra. Daaben er Udgangspunktet for et rigere aandeligt Liv, end vi ellers vilde have faaet. Gud give, at det maa lykkes, Vorherre har for med os, at vi kan hjælpe hinanden til baade at fatte og leve efter, hvad der er givet os i Kristendommen.

Salmen „Aand over Aander“ blev sunget, og efter at Provst Meinertsen havde haft Ordet for nogle afsluttende Bemærkninger, sluttede Mødet med Afsyngelse af „Kærlighed fra Gud“.

5.6.1928

Næstved Tidende 31.5.1928

766 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1928:

Taler 1: Forstander **Povl Hansen**, Vallekilde højskole

http://nordvestsjælland.dk/artikler/1935/1935%20212-216%20Nylev.%20Jens%20-%20H%20jskoleforstander%20Povl%20Hansen%20_.pdf

Taler 2: Forstander **Stig Bredstrup**, Jonstrup seminarium

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/Seminarie_forstander/Stig_Bredstrup

Taler 3: Pastor **Hammer**, Tølløse

Højskoleforstander
Povl Hansen.
20. Oktbr. 1856—21. Aug. 1931.

Stig Bredstrup

Grundlovsdagen med de mange Fri-
luftsmøder er en af de Dage i Aaret,
hvor Vejret har sin store Betydning.
I Aar havde Vejret paa denne nationale
Mindedag et noget upaalideligt Præg.
En ret stærk Blæst fejede hen over
Marker og Veje og suste i Skovens
Trækroner, og Solen maatte ofte finde
sig i at blive sat i Skyggen af tunge,
forrevne Skyer, som kun hist og her lod
Himlens blaa Baggrund træde tydeligt
frem.

Paa Mødepladsen i Mogenstrup var
der kun sparsomt Læ for den farende
Blæst, saa det var lidt køligt. Da Folke-
mødet ved 2½-Tiden skulde tage sin
Begyndelse, viste der sig — efter at
Sognefoged Ole Fr. Olsen paa Ind-
byernes Vegne havde indledet — over-
vejende Stemning for at forlade Sko-
ven, og med Musikken i Spidsen drog
hele Forsamlingen derfor til den gamle
Krohave, hvor Blæsten havde betyde-
ligt mindre Spillerum end paa Møde-
pladsen i Skoven.

I Haven samledes efterhaanden 8—
900 Mennesker.

Mødets Talere i Aar var Forstander
Povl Hansen, Vallekilde, Forstan-
der Stig Bredstrup, Jonstrup, og
Pastor Hammer, Tølløse.

— — —
Efter at man havde sunget „I Dan-
mark er jeg født“, talte

Forstand er Povl Hansen,

som mindede om et Ord, vore
gamle Forfædre havde, gaaende
ud paa, at Valhals Port kunde
aabnes paa saa vid Gab, at der
kunde gaa 540 Mand ind ad
Porten. I Verdenskrigen var det
et andet Forhold. Da maatte
Dødsrigets Port modtage Titu-
sinder paa en enkelt Dag. Der er
paa Baggrund af Krigen kommet
Tanker frem om, at Næstekærlig-
hed skal afløse Fædrelandskær-
lighed. Dette at leve paa Folke-
lighed er overlevet, siger man.
Det er efter min Mening galt, thi
Kærligheden maa altid begynde i
Hjemmet. Nationalitetsideen er
først blevet sig bevidst i den
nyere Tid. Da Napoleon vilde
skabe det femte Verdensrige.
gjorde Tyskland Modstand, fordi
det vilde være et selvstændigt
Folk.

Hvad er et Folk? Der er en
Ting, der har saa stor Betydning,
det er Sproget, Modersmaalet.
Mennesket er en Forening af to
Verdener, det har Legeme og
Sjæl. Mennesket kan skabe et
Ord og give det sin Sjæl, saa det
kan blive af Betydning for andre
Mennesker. Ordet kan komme
med Lys fra den Sjæl, som har
Lyset, til den Sjæl, som trænger
til Lyset. Det er Modersmalets
velsignede Opgave, at vi ved dets
Hjælp kan dele alt, hvad vi ejer,
med hverandre. Der er stor For-
skel paa den Indflydelse, Ordet
har haft, i Landets forskellige
Egne. Vi kan komme eil en Egn,
hvor det er som at komme i de
dødes Rige, og vi kan komme til
en anden Egn, hvor det er de le-
vendes Land. Det er en Lykke at
tilhøre en saadan Egn. Historien
viser, at det er de store Ord, der
skaber Daad, og Forstanderen
mindede i denne Forbindelse om
Folkevisernes Frembrud og læn-
gere frem i Tiden Reformationen.
Det er gennem Modersmaalet
Livsbølgen larmer af Sted. Den
kan ikke komme over Folkegræn-
sen. Derfor er den første Betin-
gelse for at være et Folk, at der
er et fælles Modersmaal.

En anden Ting, der maa til for at danne et Folk, er, at Menneskene bor saa nær sammen, at det ene Ord kan naa det andet. Vi maa have et Fædreland, hvor vi kan dele, hvad der lever i vort Folk. I en Grænseegn er der et Bælte af Mennesker, som er tvesproget. Hvis det ene Folkeslag kommer med stærkere og varmere Ord end det andet, lytter Grænseboerne til førstnævnte Folk. Det er ogsaa Tilfældet i vort Grænseland. Kan det lykkes, at der nordfra kommer en Livsbølge, saa vi kan holde Øret aabent paa dem dernede, saa er der Mulighed for, at Grænselinien paany bevæger sig mod Syd.

— Efter at man havde sunget „Jeg elsker de grønne Lunde“ talte

Forstander Stig Bredstrup,

som gik ud fra et Ord af Saxo Grammaticus om, at „de Danske sang, og Venderne flygtede“. Den danske Sang har spillet en stor Rolle gennem Tiderne, og der er ingen dansk Poesi, som i den Grad er blevet Folkets Eje, som de danske Salmer. Noget af det bedste, vort Modersmaal har givet os, er just de danske Sange. Vi er et syngende Folk, vi holder af vore Sange, og vi synger dem gerne.

Er der nogen Sang, som kan kaldes for Nationalsangen? Det maa være en Sang, som falder os paa Læben, som kommer af sig selv, f. Eks. for Nordmænds Vedkommende „Ja, vi elsker dette Landet“. Har vi saadan en Sang her i Landet? Nogle peger paa „Kong Kristian“, som i andet Vers har Udtrykket: „Nu er det Tid“, som udmærket vilde passe i en Nationalsang. Men hvor poetisk og skøn end „Kong Kristian“ er, saa er det ikke Nationalsangen. I Udtrykket „sortladne Hav“ har Ewald skabt det uforbederlige Tillægsord, det uforbederlige Udtryk for Havet. Chr. Winther skriver om „den undrende Skov“, men det er iøvrigt Ewald, som ogsaa har skabt dette Udtryk i „Rungstedts Lyksaligheder“. Den undrende Skov er et tilsvarende Udtryk for Skoven, som sortladne Hav for Havet.

ne Hav for Havet.

Forstanderen omtalte forskellige Sange og kom til Oehlenschlägers Sang: „Der er et yndigt Land“, som han heller ikke kunde indrømme var Nationalsangen. Naar denne Sang er blevet saa folkekær, skyldes det sikkert Begyndelsen, de prægtige Ord „det staar med brede Bøge“. Naar vi tager Indledningen bort, er der ikke saa farlig meget ved Resten. Naar alt kommer til alt, er det maaske Grundtvigs „Langt høje-re Bjerge“, som er det troeste Udtryk for dansk Fædrelandskærlighed. Denne Sang er fri for den Chauvinisme, som har gjort saa megen Skade. Men jeg siger dog, at det er heller ikke Nationalsangen, den Sang, vi griber til i Nationalfølelsens Stund. I „Danmark, dejligst Vang og Vænge“ er der ligeledes et enkelt Udtryk („Ledet er af Lave“), som har grebet danske Mennesker. Den var Nationalsangen i første Halvdel af forrige Aarhundrede. Forstanderen omtalte den Mand, Poul Rasmussen, som havde skrevet Melodien til „Danmark, dejligst Vang og Vænge“. Det er en smuk Sang, som vi kan holde af ved Siden af de andre, men Nationalsangen er den ikke mere.

Forstanderen nævnte endnu nogle Sange og sluttede med at fremhæve, at det gør ikke saa meget, at vi ikke har en Sang, der kan kaldes for Nationalsangen. Der ligger en Rigdom i vore Sange, de vil blive ved at have „en Farve saa dansk og fager som lysblaa Kornblomst i Rugens Ager“. Disse Sange skal vore Børn lære, og dem skal vi synge i vore Hiem, thi det er gennem disse Sange, Fædrelandskærligheden fæstner sig i vore Hjerter. — Sognefoged Ole Fr. Olsen takkede for Foredragene, og der var derefter Pause i en Times Tid.

Ved godt 6-Tiden blev Mødet genoptaget paany, og efter at man havde sunget „Paa det jævne, paa det jævne“, talte

Pastor Hammer

om en aandelig Grundlov og Ordene, hvori den aandelige Grundlov er nedlagt. I Henrik Ibsens betydeligste Digterværk, „Per Gynt“, siger Dovrekongen til Per Gynt: „Mand vær dig selv nok“. Udenfor Fjeldet hedder det „Mand vær dig selv“. Det er Ordet nok, der danner Skellet. Hvad vil det sige at være sig selv? Det er det inderste i vor Karakter, det, der danner vore Evner og Kræfter. Os selv er Gudsbil-

ledet i os, Skaberens Tanke med os. Det at være sig selv, vil sige at folde sit Liv ud, at tjene andre. Det at være sig selv nok, er at tjene sig selv. Hvor denne Tanke raader, gror Tomheden og Ulykken. Livet gror dér, hvor vi er tjeneende overfor hinanden, thi saligt er det at give, hellere end at tage. Det er diss to Magter, der kæmper i os — „Mand, vær dig selv“ og „Mand, vær dig selv nok“. Vi skal forstaa, at det er Helheden, det kommer an paa, Samfundsfølelsen bør vokse, det maa vi forstaa paa en Grundlovsdag. Egenkærligheden kommer ogsaa frem indenfor Kirken. Der er mange Kristne, som er inde paa den Tanke: „Kristne i alle Lande, forener jer“. Folkekirken trænger ikke til en Kirkerigsdag, som kun kan virke splittende og ikke samlende. Vi trænger til at faa slaaet fast, at vi

er enige i det væsentlige, baade i Kristendommen og ogsaa, naar vi taler om Fædrelandet.

Præsten sluttede med at udtale Ønsket om, at Aanden over alle Aander maatte komme over det danske Folk, saa vi kan leve i dette, at vi er „enige i det væsentlige, Frihed i det, der skiller, Kærlighed i alt“. Et Leve for vort Fædreland, Danmark!

— Efter at man havde sunget „Kærlighed fra Gud“, sluttede Sognefoged Ole Fr. Olsen Mødet.

*

Det var i Aar det 21. Møde i Rækken af Folkemøder i Mogenstrup. To trofaste Deltagere i disse Møder, Medlemmer af det Udvalg, der indbyder til Folkemøderne i Mogenstrup Grundlovsdagen og i Vordingborg Valdemarsdagen, var i Aar forhindret i at være til Stede. Det var gamle Forstander Emil Dam, Brøderup, og Provst Meinertsen, Mern. Forstander Dam er for Tiden syg, og Provst Meinertsen kunde ikke være til Stede, fordi han skulde føre Ordet andet Steds. Mødet i Mogenstrup blev derfor, som det fremgaar af ovenstaaende Referat, ledet, og paa en udmærket Maade, af Sognefoged Ole Fr. Olsen, Blanglev.

5.6.1929

Folkemødet i Mogenstrup
den 5. Juni begynder Kl. 2½. Talerne er: Forstander Nørgaard, Antvorskov, Pastor Hostrup, Rørvig, og Fmd. for Landeværnet, Gaardejer Andersen, Sønderjylland.

Folkemødet i Vordingborg
(Valdemarsdagen)
den 15. Juni begynder Kl. 3. Talerne er: Forstander Bækhøj, Ollerup, Censor P. A. Rosenberg, København, og Pastor Axelsen Drejer, Pedersborg.
Adgang til Møderne betales med 75 Øre.
Paa Indbydernes Vegne:
Emil Dam. Meinertsen.

Næstved Tidende 31.5.1929

Taler 1: Formand for Landeværnet, gdr.

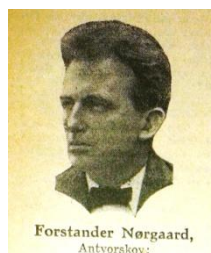
Hans Andersen, Abild<http://www.graenseforeningen.dk/leksikon/9/all/4995>Taler 2: Valgmenighedspræst **Helge Hostrup**, Rørvighttp://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Helge_HostrupTaler 3: Forstander **Frederik Nørgaard**, Antvorskov højskolehttp://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Frederik_N%C3%B8rgaard

553 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Næstved Tidende den 6.6.1929:

Det 25. Folkemøde i Mogenstrup.

Foredrag af Gdr. Hans Andersen, Kongshjerg, Pastor Helge Hostrup og Forst. Nørgaard.

Forstander Nørgaard,
Antvorskov.

Helge Hostrup

Hans Andersen

Vejret paa Grundlovsdagens 80 Aars Dag var ikke gunstigt for de mange Friluftsmøder. Koldt var det, og den ret stærke Blæst og hyppige Regnbyger bidrog ikke til at gøre Opholdet udendørs behageligt. Folkemødet i Mogenstrup Skov havde dog alligevel samlet ca. 800 Deltagere, og det tør vistnok kaldes god Tilslutning, som Vejrforholdene var.

Ordførere ved Mødet — det 25. i Rækken — var Landeværnets Formand, Gdr. Hans Andersen, Kongshjerg, Pastor Helge Hostrup, Rørvig, og Forstander Nørgaard, Antvorskov, og det var tre gode og udbytterige Foredrag, man fik at høre. Men der var koldt i Skoven, og efter det første Foredrag drog man i Flok og Følge til Mødepladsen ved Siden af Kroen, hvor der var lunere, men hvor Regnen til Gengæld tog saa stærkt fat, at der maatte holdes en Pause midt i Pastor Hostrups Foredrag. Mødet blev dog trods alt gennemført programmessigt, selv om Kulde og Regn i Forening havde gjort Tilslutningen noget mindre ved Mødets Afslutning ned ved Indledningen i Skoven.

Efter at man havde sunget „Jeg elsker de grønne Lunde“, indledede Provst Meinertsen, Mern, idet han mindede om, at det var det 25. Folkemøde i Mogenstrup. Alle, der har deltaget i disse Møder, har faaet gode Minder herfra. Det er ogsaa i Dag vor Grundlovs 80 Aars Fødselsdag. De sidste 80 Aar har for det danske Folk været en saare indholdsrig Tid, og naar Udviklingen er gaaet saa stærkt fremad i disse 80 Aar, skyldes det ogsaa 5. Juni Grundloven. Det Frihedsgrundlag, vi fik den Gang, har været til Gavn for vort Folk. Et Leve for Grundloven!

Vore Opgaver i Sønderjylland.

Gdr. Hans Andersens Foredrag.

Efter Sangen „Det haver saa nyligen regnet“, talte Gdr. Hans Andersen, Kongshjerg, som indledede med en Omtale af den Baggrund, paa hvilken vi fik Grundloven. Det var en ung Friiser, der rejste Kravet om en fri Forfatning for Slesvig-Holsten, og han vandt Tilslutning i vide Kredse. Men de nordslesvigske Repræsentanter saa snart, at det var for det danske Sprog, Kampen skulde staa. Det var paa Skamlingsbanken, vi fandt hinanden i fælles Kamp for Folkfriheden i Sønderjylland og derfor traadte Forfatningskampene i Danmark ikke saa stærkt i Forgrunden dernede, som de under andre Forhold vilde have gjort.

De nationale Opgaver er vigtigere end en Kamp mellem Klasser og Stænder. Vi maatte sætte alle Kræfter ind under Fremmedherredømmet. Vi blev vænnet til at føre vort Liv under Kamp og vanskelige Kaar, og derfor havde Sønderjyderne vanskeligt ved at finde sig til Rette efter Genforeningen og har det vel endnu. For os føles Genforeningen som Sejrens Kaar, der er budt os. Tyskland fik Nederlagets Kaar, men vi ved ikke, hvilke Kræfter, der kan fødes i Tyskland, og hvilke Udslag, de vil give sig.

Kampen om Jorden.

Der ligger mange Opgaver for i Sønderjylland. En af disse er Jordspørgsmaalet, som Hans Andersen derefter kom nærmere ind paa. Det har stor national Betydning, at Jordspørgsmaalet løses rigtigt. Befolkningstætheden er meget ringe i Sønderjylland i Sammenligning med det øvrige Land og navnlig i Tønder Amt. For at naa op paa den samme Befolkningstæthed som i det øvrige Land, skal der og bør der grundes

6000 ny Landbrugsejendomme i Sønderjylland. Der er endnu kun oprettet 500 ny Husmandbrug, og Landeværnet har oprettet en Snes Stykker, saa man forstaar, vi er kun ved Begyndelsen. I ni Sogne ved Grænsen ejer Tyskerne over 50 pCt. af Jorden, og derfor maa vi være paa Vagt, da en Udvikling i denne Retning kan blive farlig. Det er ganske nødvendigt, at der føres Kontrol med Bosættelsen dernede. Vi har ikke Raad til at give mere Jord til Tyskerne, end sket er.

Landeværnet.

Hans Andersen kom ind paa Landeværnets Fremgangsmaade ved Køb og Salg af Jord, og understregede stærkt, at det ikke var ligegyldigt, af hvilken Støbning de Folk var, der kom til Sønderjylland. Vi ønsker, at de skal blive et med os, dele vore Kaar og være med i vort Arbejde. Hvad Betingelserne for unge, der rejser derned, angaar, skal jeg nævne, at Pengene til Jord og Bygninger kan laanes, medens den unge Mand som Regel selv maa have Penge til Inventar og Besætning. I de truede Landsdele har vi dog Penge til Raadighed, ogsaa hvad det sidste angaar.

Taleren nævnte Kreditanstalten „Vogelgesang“'s Virksomhed, som nu nærmest er blevet Ejendomsforvaltning, idet „Vogelgesang“ har maattet overtage saa mange Ejendomme, hvis Ejere ikke kunde klare sig.

Sluttelig kom Hans Andersen kort ind paa andre nationale Spørgsmaal og slog fast, at det var den folkelige Livskraft det kom an paa. De nationale Op-gaver har 1/3 rinde til os alle, det vil jeg gerne indprente ogsaa ved Mødet her i Dag.

Man sang nu Chr. Richardts Sang „Hyp min Hest, lad Ploven gaa“, og saa drog hele Forsamlingen med Musiken i Spidsen ned til den anden Mødeplads ved Kroen.

Helge Hostrup om sin Fader.

En fortræffelig Skildring.

Efter at Sangen „Den trænger ud til hvert et Sted“ var sunget, talte Pastor Helge Hostrup om sin Fader, Forfatteren Chr. Hostrup, der havde skrevet den Sang, der nys blev sunget.

I Midten af forrige Aarhundrede stod vi overfor et Tidsskifte. Vi havde haft en mørk Tid her hjemme; nu strøg vi trykket af os, og det, der dannede Baggrunden for Hostrups Komedier og for hele det Ungdomslag, han tilhørte, var baade Alvor og Tro til Fremtiden.

Den skandinaviske Bevægelse

var ved at komme i Forgrunden dengang, og det gav sig bl. a. Udslag i Samkvem mellem danske og svenske Studenter fra henholdsvis København og Lund. Imellem de unge, der var med dengang, var Hostrup, som allerede havde gjort sig bekendt som Digter af en Mængde muntre Sange.

Kvikt og fornøjeligt fortalte Hostrup om Digterens Oplevelser som Student og navnlig den danske Studenterrejse til Kalmar, der var en uforglemmelig Begivenhed for Deltagerne.

Saa tog Hostrup sin Eksamen, og til en efterfølgende Studenterfest skrev han „Genboerne“. Det, der egentlig skabte Stykket, var Hostrups Kendskab til københavnske Smaaborgere, i hvis Kreds han hørte hjemme. Hostrup skrev „Genboerne“ i flyvende Fart, og kun 3 Maaneder efter, at han havde taget sin Eksamen, blev Stykket opført første Gang paa Hofteatret for lutter unge, og det gjorde umaadelig Lykke. Det var forstaaeligt, for „Genboerne“ var

Samtidens Ansigt.

En Uges Tid efter den første Opførelse gik „Genboerne“ over Scenen igen, og det gik op for Hostrup, at han foruden sit mageløse Humør havde Evne til at skildre sine Medmenesker i Komedie.

Som Huslærer paa „Kokkedal“ skrev Hostrup „Intrigerne“ og derpaa „En Spurv i Tranedans“ og mange andre.

I 1845 blev det andet skandinaviske Møde holdt, og der var en særegen Følelse og Stemning over det. De unge følte Fællesskabet, og det trængte ud i vide Kredse. Det greb Hostrup,

og det var, fordi det var jævne Mennesker, der var med i dette.

Saa kom Hostrups Skuespil, det ene efter det andet, indtil han pludselig brød af for at blive Præst, først og fremmest fordi Kristendommen var blevet dyb Alvor for ham. Efter 1864 begyndte han at skrive sine Sange for at

vække Haabet i Folket, Haabet om Sønderjyllands Genforening med Moderlandet engang i Fremtiden. Hostrup blev Haabets Sanger, der sang Haabet ind i det danske Folk. (Bifald.)

— Provst Meinertsen takkede for de to gode Foredrag.

Vandringen gennem Livets Allé.

Forstander Nørgaards Foredrag.

Efter en Pause samledes man paany til et Foredrag af Forstander Nørgaard, som mindede om, at det i Aar var 100 Aar, siden Nordens største Digter, Oehlenschläger, blev laurbærkronet i Lund. Ved den Lejlighed talte Sverrigs store Digter, Esaias Tegnér. En Snes Aar efter, i 1847, skrev Oehlenschläger et Digt „Mit Fødested paa Vesterbro“, et Billede paa Livet, en Vandring fra Vugge til Grav, Livet, som det ligger for os. Modgang havde ikke formaaet at knække hans Livslyst; det fremgik baade af Digtet og af hans Ord ved en Fest et Par Aar senere paa den kgl. Skydebane i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag.

Oehlenschläger benyttede som et Billede paa Livet

en Allé med Træer.

I denne Allé er vi alle paa Vej, og naar vi Mennesker hænger ved Livet og ønsker en lang Vandring gennem denne Allé, inden det sidste Træ naas, saa er Grunden den, at det Arbejde, vi har, det skænker os Glæde. Der er en Fryd i det at se Frugten af vort Arbejde; det giver os Lyst til at leve. Den Kærlighed og det Ven-skab, vi møder, det er ogsaa med til at give os en stærk Lyst til at leve. Og vi har vort Land, vore Fædres Land, og vi lever i en Tid, der er mærkelig stor, med mærkelige, nye Ting. Det giver os altsammen Lyst til Livet.

Men midt i al vor Glæde har vi Trang til at lytte efter

Klokkeklangen fra en usynlig Verden.

Disse Bud fra en usynlig Verden, som Poesien og Historien er, hjælper til at give Kraft og Styrke for den unge Mand eller Kvinde overfor Fritidens Fristelser. De Bud fra en hedengangen Verden, som Historien er, kan være en Vejledning for os. Vi trænger alle til at lytte til, hvorledes andre fandt Vejen og saa selv finde vor Vej frem bag-efter. Her har Skolen en Opgave ved at fremholde, hvorledes Slægterne forud for os vandt Vej frem.

Der er et Træ i Alléen, som er det sidste for enhver Vandringsmand. Lad os leve Livet, som det er givet os, men lad os bevare Barnet i os, Barnet, der bliver ledet hen til det, som vi inderst inde længes efter. Da oplever vi Livets fuldkomne Lykke.

— Provst Meinertsen takkede Forstander Nørgaard, og Mødet sluttede med Sangen „Jeg har baaret Lærkens Vinge“.

Inden man skiltes, fik Provst Meinertsen Forsamlingens Tilslutning til at sende en Hilsen fra Mødet til Forstander Emil Dam, den gamle Formand for Folkemøde-Udvalget.

5.6.1930

Folkemødet i Mogenstrup
den 5. Juni begynder Kl. 3.
Talere er: Pastor Johs. Fogh Petersen, København, og
Rektor Ejnar Munck, Høng.

Folkemødet i Vordingborg
(Valdemarsdagen) den 15. Juni begynder Kl. 3.
Talere er: Landstingsmand J. V. Christensen, Ringsted, og
Provst Alsbo, Højrup.
Adgang til Møderne samt Sanghefte 75 Øre.
Paa Indbydernes Vegne:
Dam. Meinertsen.

Næstved Tidende 28.5.1930

617 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Taler 1: Rektor **Ejnar Munk**, Høng<http://www.troldkaer-katteri.dk/kristoffermunk.html>Taler 2: Pastor **Johs. Fog-Petersen**,
Københavnhttp://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Samfund,_jura_og_politik/Myndigheder_og_politisk_styre/Politiker/Johannes_Fog-Petersen

Ejnar Munk

Johs. Fog-Petersen

Næstved Tidende den 6.6.1930:

Grundlovsdagens Møder.

Folkemødet i Mogenstrup.
Grundloven historisk belyst. — Om Højskolen og dens Fremtid.
Det sædvanlige Folkemøde paa Grundlovsdagen i den smukke Mogenstrup Skov var i Gaar begunstiget af straalende Solskinsvejr, og paa Mødepladsen samlede omkring Talerstolen ca. 600 Mennesker. Da baade fhv. Forstander Dam, Brøderup, og Provst Meinertsen, Mern, var forhindret af Sygdom, aabnede Sognefoged O. Fr. Olsen, Blangsløv, Mødet, det 26. i Rækken.
Tiderne forandrer sig, udtalte Indlederen. Tidligere kunde vi til disse Møder samle flere Tusinde, men nu har vi fra Juni til August Møder hver eneste Søndag. Vi glæder os over disse vore Konkurrenter, der er vore gode Medarbejdere, men vi skal derfor ikke glemme Grundlovsmødet og Grundloven, der har været Grundlaget for vort Folks rige Udvikling i de sidste Par Menneskealdre. Et Leve for Grundloven!

Rektor Munk, Høng, var første Taler og gav en Oversigt, et Tilbageblik over Aarene fra Grundlovens Givelse til vor Tid. Taleren skildrede til Indledning Baggrunden for Grundlovens Givelse, det voldsomme Røre, der i 1848 gik over Europa, og som herhjemme gav sig Udslag i de bevægede Martsdage, der medførte Indkaldelsen af den grundlovgivende Rigsforsamling. Partierne paa denne var det konservative, de nationalliberale og Bondevennerne, og Rigsforsamlingen var en rimelig Representation af Folket; dog savnede det egentlige Borgerskab da som i mange Aar siden Repræsentanter.
Rigsforsamlingen talte mange højt begavede Mænd, var præget af en Forstaaelse af sit Ansvar, og dens Arbejde blev lykkeligt ført derhen, at Magten blev lagt hos Folket paa den almindelige Valgrets Grund.

Efter at have omtalt den rige og gode Lovgivning for Samfundslivet i Aarene fra 1849 til 1866, kom Hr. Munk ind paa en nærmere Omtale af Tiden efter 1866. Folket kæmpede nu for at tage Gaven i Besiddelse igen. Bevægelsen for at slutte de store og smaa Bønder sammen lykkedes ikke, og i 1870 fandt Godsejerne og Embedsstanden hinanden og daannede Partiet Højre. I samme Periode dannedes Venstre, der som Program opstillede: Skabelsen af det virkelige Folkestyre, mens Estrup heroverfor stillede Kongens Ret til frit at vælge sine Ministre. Forfatningskampen var dermed begyndt. Partiet Venstre følte sig brøstholdent over ikke at have faaet Magten, men Spørgsmaalet er, om det kunde have løst sin Opgave dengang, som det kunde senere. Man maa

her erindre den Udvikling. Partiet gennemgik under de 30 Aars Kamp. Ogsaa Skabelsen af Landbrugets Organisationer gav Landmændene Overblik, og af Betydning ogsaa for det politiske var, at de her gennemførte Ligheden, Husmand og Gaardmand gjaldt lige. Endelig fik Venstre i denne Tid Tilgang fra andre Lag, fra Handelen (Hage, Pesche-Køedt) og fra Akademikerne (Neergaard, Edv. Brandes og Hørup). Det var et andet Venstre end i 1870, der i 1901 overtog Magten og som i 1915 gjen-erobrede den fri Grundlov tilbage.

Efter en Omtale af Arbejderpartiets Opstaaend og den begyndende sociale Lovgivning i Halvfemserne sluttede Rektor Munk med at tale lidt om Parlamentarismen og dens Fremtid.

Alt i alt har Tiden fra 1849 været en rig Udviklingstid og Grundloven har været Løftestangen. Men vi staar overfor store Vanskeligheder. De to bærende Ideer og Kræfter, Friheds- og Lighedsiden kæmper, og at forene dem er en vanskelig Knude at løse. Midlet hertil er Broderskabsfølelsen i det store og i det lille Samfund. Den virkede i 1788, da de ædle af Herremændene gav efter, og i 1848. Aanden fra 48 var denne Broderskabsfølelse.

Som Blicher synger: Fynbo, Jyde og Sjællænder, til et Hus vi alle hører, skal vi føle det og da skal vort Hus og danske Jord videre gro og beriges og give en god Fremtid.

Danmark leve!

Efter at man havde sunget „Et jævnt og muntret virksomt Liv“ og „Det, som lysner over Vangen“ talte

Pastor Johs. Fog-Petersen.

Vi kender alle Bjørnsøns Vers om „Jeg vælger mig April — — i den bli'r Somren til“. Naar han erklærer April sin Kærlighed, maa han have en Tro til Fremtiden, at Forventningerne opfyldes. Mennesker, der ikke kender Aprilsvejr i sig, er at beklage. De har ikke i Ungdomstiden de Brydninger og Paavirkninger, der skal faa Grotiden frem og bringe Mennesket Udvikling. Mange bliver ikke til, hvad deres Evner berettiger, fordi de ikke faar disse Paavirkninger, der bringer de rige Muligheder til Udfoldelse. Ogsaa Slægters Liv kan lide under Mangel af Aprilsvejr. Vi kender Landslevbys Fadervor: „Jeg skal hilse og sige, at det gaar godt, som det er, og ønske, at det maa blive ved, som det er“.

Herhjemme lever vi ikke i de voldsomme Omvætninger, men Udviklingen gaar Skridt for Skridt. Vi kan blot se ned til Spanager, den tidligere Herregaard, der nu giver Plads for 40 selvstændige Brug, eller til Jacob Knudsens og Bredsdorffs røde Borg ved Roskilde, hvor nu Folk med en anden Tankegang rykker ind.

Hvor bærer det hen, og hvormeget af det, vi ældre ansaa for værdifuldt, kan vi tage med ind i Fremtiden?

Pastor Fog-Petersen vilde besvare en Side heraf, nemlig hvad angaar Højskolen, paa Baggrund af de Angreb, der er fremsat af den unge Præst, Karl Nielsen i Aagaard.

Nu mærkes et Højskoleophold ikke

paa de unge, lyder hans Angreb. Og han fortsætter: Højskolerne er store Forretninger, der ligner andre Undervisningsinstitutter.

Han begrundet sine Angreb med, at Højskolen, der tidligere var Vækker og hentede sin Rigdom udenfor Tiden, nu er et Tidens Barn.

Angrebet for Forretningsvirksomheden er let at afvise. Der maa jo bruges Penge og anbringes Kapitaler, naar der bygges Højskoler, men det andet Angreb er det farligste. Der er noget i Anklagen; man har villet udvide Undervisningsplanen, der skulde læres Biologi, Religionsvidenskab osv., der skulde som i andre Skoler gives Realoplysning, men Forholdet til Livets evige Værdier glemtes. Det er netop dette, der ligger udenfor Tiden, de evige Længsler og Værdier, at Højskolen skal nære, og Kundskabsforbringelse staar i anden Række. Man skal tale til Sjælen, et menneskedannende og opbyggende Arbejde. Tænk blot paa Grundtvigs Sang til Jens Olsen, Sjolte: „Hvad Solskin er for det sorte

Muld“, hvor han taler om Solens og Guldets Værdier.

Ludv. Schrøder sagde paa sin 70 Aars Fødselsdag, at det gjaldt om at tale ud af sit Hjertes Overbevisning til de unge om de evige Værdier, for at opbygge og udvikle dem. Kristensen-Randers udtrykte det saaledes, at vi skulde leve nær ved Livskilderne og øse deraf.

Herpaa arbejdede Højskolen i sin Tid, paa et frugtbart Forhold til Livsværdierne, paa at kunne afgøre Kampen mellem ondt og godt. Og her ligger Vejen for Højskolen fremad, til Fornyelse af den selv, af Folket og af det enkelte Menneske, at vi maa kende, at Gud og Glæde og Gud og Fred hører sammen.

Er det Aprilsvejr, haaber vi, at Kraften fra disse Kilder maa sejre og berede Sommeren, vi venter paa.

*

Efter Sangen „Udrundne er de gamle Dage“, takkede Sognefoged Ole Fr. Olsen de to Talere og bragte Skovens Ejer, Hofjægermester Wolff-Sneedorff, en Tak for, at han stillede Mødepladsen til Raadighed, og Mødet sluttede derefter med „Dejlig er Jorden“.